

HÖGSKOLAN
DALARNA

Regler för utvärdering och uppföljning av utbildningar vid Högskolan Dalarna

Beslut: UFN 2013-04-17

Reviderad 2020-01-15

Dnr: DUC 2013/684/10

Gäller fr o m: 2013-04-17

Ansvarig för uppdatering: UFN

Inledning

Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) ansvarar för utvärdering av utbildningarnas kvalitet vid Högskolan Dalarna. Arbetet är till stor del delegerat till områdesnämnderna (ON) och forskarutbildningsnämnden (FUN). För utbildningar på grundnivå och avancerad nivå genomför områdesnämnderna utvärderingarna och på forskarnivå genomförs utvärderingarna av FUN. Till stöd i arbetet anlitas externa sakkunniga. I detta dokument sammanfattas rutinerna för uppföljande utvärdering.

1. Utvärdering av utbildningar

Varje utbildning ska utvärderas minst en gång per 6-årscykel. Områdesnämnderna och FUN upprättar en långtidsplan för denna rutinmässiga utvärdering av de utbildningar (d v s ämnen, huvudområden, yrkesprogram och utbildning på forskarnivå) som ligger inom deras respektive ansvarsområden. Närmare planering av förestående utvärderingar görs i UFN:s verksamhetsplan för följande år.

För att akademierna ska kunna förbereda sig och tillsätta resurser för utvärderingarna ansvarar Områdesnämnderna på grundnivå och avancerad nivå, respektive FUN på forskarnivå för att meddela berörda företrädare för utbildningen och akademichefer om vilka utvärderingar som är förestående inför att akademiernas verksamhetsplaner ska skrivas. Både områdesnämnderna och FUN har dock möjlighet att på förekommen anledning genomföra utvärdering med kortare varsel.

Inför utvärdering ska företrädare för områdesnämnden respektive FUN informera berörd utbildning om syftet med utvärderingen och vad den innefattar, samt även inhämta deras eventuella önskemål om ytterligare aspekter som bör granskas.

1.1 Utvärderingarnas fokus och omfattning

Utvärderingar av huvudområden, program mot yrkesexamina och utbildning på forskarnivå är centrala, och områdesnämnderna respektive FUN genomför dem med stöd av externa sakkunniga. Utvärderingarna gäller huruvida Högskolans examina uppnår examensordningens mål och berör såväl utbildningens förutsättningar och processer som resultat.

Utvärderingar av ämnen som inte har examenstillstånd följer i stort sett samma form som utvärderingar av huvudområden, men är mindre omfattande och innefattar i regel inte externa sakkunniga. Formerna och omfattningen av utvärderingen bestäms av områdesnämnden. Kurser som ej ingår i huvudområde för examen kan också utvärderas inom ramen för utbildningsprogram eller vara föremål för speciella utvärderingar.

Områdesnämnden respektive FUN kan vid sidan av ämnesutvärderingar även göra tematiska granskningar. Dessa kan innefatta flera utbildningar och även beröra flera verksamhetsfält. För att aktiviteterna ska kunna samordnas ska UFN upprätta granskningsplan även över sådana tematiska granskningar.

1.2 Underlag för utvärderingar

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

För att kunna utvärdera om examensmålen uppnås måste det beaktas hur programmål och kursmål leder fram till dessa, hur kursmålen examineras samt om det sker en successiv fördjupning. Detta sker främst genom:

- *Matris* som visar relationen mellan kursinnehåll och examensmål (Handbok för utvärderingar Bilaga 1). I de fall ifyllda matrisdokument saknas kan områdesnämnden begära in sådana från programansvariga respektive huvudområdesföreträdare i samband med utvärderingen.
- *Utbildnings- och kursplaner*.
- *Andra dokument* som t ex beskriver bedömningskriterier.

Områdesnämnden avgör vilka dokument som ska ingå i underlaget.

Förutsättningar och processer granskas utifrån en *självvärdering*. Huvudområdes-, ämnesföreträdare och/eller programansvarig för yrkesexamen ansvarar för att dokumentet upprättas. UFN ansvarar för att en mall för självvärdering finns tillgänglig (Handbok för utvärderingar Bilaga 2), men områdesnämnden kan välja att anpassa mallen till respektive utvärdering genom att lägga till och ta bort punkter. Under författandet av självvärderingen ska stöd ges från områdesnämnden. När en första version har färdigställts genomför områdesnämnden en dialog med företrädare för utbildningen i avsikt att förtydliga självvärderingen och skapa en bättre grund för analysen i utvärderingsrapporten.

Utbildningarnas resultat följs även upp genom granskning av *examensarbeten*. Granskningen av examensarbeten görs för att avgöra om dessa håller vetenskaplig standard samt att de bidrar till att uppfylla examensordningens lärandemål.

Utbildning på forskarnivå

För att kunna utvärdera om examensmålen uppnås måste det beaktas hur kursmål och avhandlingsarbete leder fram till dessa, hur kursmålen examineras, hur arbetet med individuella studieplaner bedrivs samt om det sker en successiv fördjupning genom utbildningens kurser. För avhandlingsarbetet beaktas såväl arbetsprocessen som den slutliga examinationsprocessen.

Underlaget för utvärderingen omfattar:

- Självvärdering enligt Mall för självvärdering av forskarutbildning.
- *Matris* som visar relationen mellan kursinnehåll och examensmål. I de fall ifyllda matrisdokument saknas kan FUN begära in sådana från Forskarutbildningsrådet (FUR) för den aktuella forskarutbildningen i samband med utvärderingen.
- Den allmänna studieplanen
- Ett urval individuella studieplaner
- *Andra dokument* som t ex beskriver bedömningskriterier och examinationsprocesser.

FUN avgör vilka dokument som ska ingå i underlaget. Förutsättningar och processer granskas utifrån en självvärdering. FUR ansvarar för att dokumentet upprättas. UFN genom FUN ansvarar för att mall för självvärdering finns tillgänglig, men FUN kan välja att anpassa mallen till respektive utvärdering genom att lägga till och ta bort punkter. För att utveckla självvärderingen ska FUR föra dialog med FUN. Självvärderingen kommer att delges externa sakkunniga.

1.3 Externa sakkunniga

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Vid utvärderingar av huvudområden och program mot yrkesexamina ska områdesnämnden ta stöd av två externa sakkunniga.

- De sakkunniga ha minst doktorsexamen inom ämnet eller motsvarande område.
- Områdesnämnden utser två externa ämnessakkunniga på förslag från ämnesföreträdare, huvudområdesföreträdare eller programansvarig för yrkesexamen.
- De sakkunniga granskar de skriftliga underlagen som innan dess ska ha beretts av områdesnämnden i samråd med författarna.
- Det externa inslaget kan även omfatta platsbesök, eventuellt via Connect, om inte områdesnämnden beslutar annorlunda.
- Sakkunniga skriver individuella yttranden på en särskild blankett (Handbok för utvärderingar Bilaga 3), och dessa yttranden utgör underlag för områdesnämndens Utvärderingsrapport.

Utbildning på forskarnivå

Vid utvärderingar av utbildning på forskarnivå ska FUN ta stöd av minst två externa sakkunniga.

- De sakkunniga ska vara seniora, varav en minst professor, inom för forskarutbildningsämnet relevant område.
- FUN utser två externa sakkunniga på förslag från FUR för forskarutbildningsämnet. Frågan om jäv ska prövas i samband med fastställande.
- De sakkunniga granskar de skriftliga underlagen som innan dess ska ha beretts av FUN i samråd med företrädare för berört FUR.
- Den externa granskningen ska även omfatta platsbesök eller online-intervjuer, om inte FUN beslutar annorlunda.
- Sakkunniga skriver individuella yttranden som följer de huvudpunkter som granskats. Dessa yttranden utgör underlag för FUN:s utvärderingsrapport.

1.4 Granskning av examensarbeten på grundnivå och avancerad nivå

I områdesnämndernas uppföljning av huvudområden och yrkesprogram ingår granskning av examensarbeten. Dessa granskningar kan utgöra en del av de rutinmässiga utvärderingarna eller utföras separat. Avsikten är inte att göra en överprövning av betygssättningen, utan istället att bidra till utvecklingen av huvudområdenas arbete med olika delar av examensarbetets kvalitet, samt indirekt om handledning och examination sker på ett tillfredsställande sätt.

- Normalt väljs fem examensarbeten ut per granskning. Områdesnämnden beslutar över hur arbeten för granskning väljs ut. Före granskningen avidentifieras dessa.
- Områdesnämnden gör bedömningen och lämnar slutgiltigt utlåtande. I görligaste mån ska detta ske med stöd av externa ämneskompetenta sakkunniga som läser samtliga examensarbeten.
  - Läsare gör en individuell bedömning. Det finns ett särskilt bedömningsprotokoll (Handbok för utvärderingar Bilaga 5) som utarbetats för detta ändamål.
- Ledamöter som varit handledare eller examinator för de utvalda uppsatserna ska inte medverka i granskningen av examensarbeten.
- I de fall områdesnämndens ledamöter inte kan tillgodogöra sig innehållet i examensarbeten, t.ex. beroende på att de är skrivna på ett språk de inte behärskar, beslutar områdesnämnden om hur den ska skaffa sig underlag att värdera de externa granskarnas utlåtanden.

1.5 Dokumentation, rapportering och uppföljning av utvärdering

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Områdesnämnden dokumenterar utvärderingen i en *utvärderingsrapport* som sammanfattar utvärderingen och de analyser som nämnden gör utifrån underlag och i förekommande fall externa sakkunnigyttranden. Rapporten ligger till grund för nämndens utlåtande. Rapporten ska kommuniceras med lärarlaget innan den fastställs och innan områdesnämnden fattar beslut om utlåtande. Även avdelningschef eller annan representant för akademien bör inbjudas till detta tillfälle.

Områdesnämndens *utlåtande* skrivs på en särskild blankett där slutsatserna av det som berörs i utvärderingsrapporten skrivs i punktform under rubrikerna Styrkor, Utvecklingspotential och Krav på åtgärder (Handbok för utvärderingar Bilaga 4).

Utlåtandet delges UFN, ämnes/huvudområdesföreträdare och programansvariga, samt akademichef, vilka därefter alltid ska upprätta en *utvecklingsplan* där samtliga punkter i nämndens utlåtande kommenteras. I samband med att utlåtandet kommuniceras bestäms när eventuella brister ska vara åtgärdade. Utvecklingsplanen tjänar som underlag för områdesnämndens fortsatta uppföljning och dialog med huvudområdet eller programledningen, och som underlag för akademiernas verksamhetsplaner. I utvecklingsplanen ska anges vilka åtgärder som kommer att tas upp i avdelningens verksamhetsplan.

Högskolan anser det viktigt att kvalitetsarbetet är synligt. Dokumentationen av utvärderingen i form av områdesnämndens *utvärderingsrapport*, områdesnämndens *utlåtande* samt utbildningens *utvecklingsplan*, kommer därför efter genomförd utvärdering publiceras på Högskolans webb.

Åtgärder efter en utvärdering följs upp av områdesnämnden inom den tid som nämnden finner lämplig. Akademichef ansvarar för att områdesnämnden delges en kort *skriftlig redogörelse* för respektive punkt i utvecklingsplanen.

Utbildning på forskarnivå

FUN dokumenterar utvärderingen i en *utvärderingsrapport* som sammanfattar utvärderingen och de analyser som nämnden gör utifrån underlag och externa sakkunnigyttranden. Rapporten ska även innefatta nämndens utlåtande i punktform ifråga om styrkor, utvecklingspotential och krav på åtgärder. Rapporten ska kommuniceras med företrädare för berört FUR innan den fastställs och innan FUN fattar beslut om utlåtande. Även forskningsledare och akademichef (eller annan representant för akademien) bör inbjudas till detta tillfälle.

Utvärderingsrapporten delges UFN, FUR, forskningsledare samt akademichef. FUR ska därefter upprätta en *utvecklingsplan* där punkterna i nämndens utlåtande kommenteras. I samband med att utlåtandet kommuniceras bestäms när eventuella brister ska vara åtgärdade. Utvecklingsplanen tjänar som underlag för FUNs fortsatta uppföljning och dialog med FUR, och som underlag för den berörda akademien och forskningsprofilens (eller motsvarande) verksamhetsplaner. I utvecklingsplanen ska anges vilka åtgärder som kommer att tas upp i verksamhetsplanen.

Åtgärder efter en utvärdering följs upp av FUN inom den tid som nämnden finner lämplig. FUR ansvarar för att FUN delges en kort *skriftlig redogörelse* för respektive punkt i utvecklingsplanen.

2. Återkallande av examenstillstånd

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Om det vid utvärderingen eller uppföljningen fastställs att allvarliga kvalitetsbrister kvarstår involveras akademichef och dekaner i diskussion om fortsatta åtgärder. Om områdesnämnden eller dekaner anser att det kan finnas skäl att återkalla examenstillstånd måste frågan utredas vidare av examenstillståndsutskottet (XU) och därvid låta företrädare för utbildningen samt akademichef komma med synpunkter. Beslut om återkallat examenstillstånd fattas av UFN.

Utbildning på forskarnivå

Om det vid utvärderingen eller uppföljningen fastställs att allvarliga kvalitetsbrister kvarstår involveras FUR, forskningsledare, akademichef och dekaner i diskussion om fortsatta åtgärder. Om FUN eller dekaner anser att det kan finnas skäl att återkalla examenstillstånd måste frågan utredas vidare av examenstillståndsutskottet (XU) och därvid erbjuds företrädare för FUR, akademichef samt forskningsledare att komma med synpunkter. Beslut om återkallat examenstillstånd fattas av UFN.